

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д.ю.н. Атанас СЕМОВ, Носител на Катедра „Жан Моне” на ЕС,
член на научно жури, определено със заповед на
Ректора на Бургаския свободен университет УМО 111 от 16 март 2021 г.
в процедура за придобиване на
образователната и академична степен „доктор” (доктор по право,
професионално направление 3.6. „Право”, докторска програма „Наказателно
право”, самостоятелна форма на обучение към
Центъра по юридическите науки на Бургаския свободен университет)
с кандидат **Антон Илиев Станков**
и научен ръководител проф. д-р Момяна Гунева
и дата на публична защита 12 май 2021 г.

С решение на научното жури (Протокол № 1 от 17 март 2021 г.) ми е възложено да представя становище. В изпълнение и в посочения в решението срок представям своето становище.

СТ А Н О В И Щ Е

По процедурата

Приемам, че всички изисквания към процедурата са изпълнени и всички необходими реквизити налице и това ще бъде надлежно проследено от рецензентите.

Доколкото смятам, че следва да бъдат проследени подробно в рецензиите и да не се повтарят в становищата, приемам, че **формалните изисквания** на ЗРАСРБ и правилниците по прилагането му са изпълнени.

Смятам за слабост това, че докторантът не е осъществил публикуване на своите изследвания по отделните проблеми, предмет на труда. Смисълът на публикуването на по-кратки научни трудове (статии и студии) е и в това авторовата теза и нейната аргументация да бъдат не само споделени с компетентната аудитория, но и тествани, проверени, в последствие, ако е необходимо, и коригирани, допълнени и надградени. При относително ограничения кръг научни издания в България, все пак е възможно – и затова

желателно – изследователите, особено тези, които умело съчетават практическия поглед с научния прочит, да публикуват своите изследвания.

По дисертационния труд

Темата „Наказателноправни проблеми на борбата с тероризма” е с висока степен на актуалност и в международен мащаб, дисертабилна и само частично изследвана в българската правна наука. Нейната практическа важност е несъмнена, в този смисъл и полезността на изследването – безспорна. Разработена е с познание, вещина и отговорно. Пред нас е ново цялостно научно изследване на противодействието на тероризма – в контекста както на българското законодателство, така и на международното право. Широкообхватната проблематика е конкретизирана в няколко ясно обособени и конкретизиращи вектора. Усещането за относителна изолираност на България от активните процеси на международния тероризъм не трябва да води до заблуждение за ниска степен на практическа значимост на изследвания проблем. Вярно е точно обратното: връзката между корупция, организирана престъпност, изпиране на пари, тероризъм и финансиране на тероризма, която според докторанта не подлежи на съмнение, има също така несъмнено както правно, така и политическо измерения с голям мащаб.

Научната задача, която си е поставил докторантът – да анализира характерните белези на понятията „тероризъм“, „терористична дейност“ и „престъпления, свързани с тероризъм“ и да подложи на критична оценка наказателното и специализираното законодателство, което да позволи изводи с приложимост *de lege ferenda* – може да се приеме за изпълнена.

Обемът на труда (реални 196 стр., доколкото приемам научния апарат за важен елемент от всеки научен труд) е достатъчен за систематично изложение на всички основни елементи на изследваната проблематика.

Структурата на изследването (в четири глави с увод и заключение) е ясна и съответстваща на темата и изследователската задача и изискването на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав. Може да се установи чувствителна разлика в обема на отделните глави, която е оправдана от самостоятелността на разглежданите във всяка от тях проблеми с различна степен от необходимост от разгърнато анализиране.

Методиката на научното изследване, посочена и използвана от автора – логически анализ и синтез, историкоправен и сравнителноправен метод – е подходяща за изпълнението на научната задача.

Езикът и стилът на изложението са модерни, опростени, изчистени, прецизни, логични и четивни, без никаква претенциозност и самоцелна наукообразност. Това са език и стил за практик, познавач и анализатор, който се стреми към изясняване на проблема, а не към обличането му натруфени словесни или квази-научни одежди. Позволявам си да смятам, че подобен стил трябва да се насърчава на фона на немалкото примери за научен номбрилизъм, който определям за наукоподобие.

Научният апарат съдържа 45 съчинения на кирилица (на български и руски език) и 32 съчинения на латиница (на английски и немски език) и отделно източници от интернет, някои от които са неотнормирани към разбирането за научен апарат. Посочването на отделните библиографски единици е силно нееднотипно. Позволявам си за пореден път да споделя енергично възражение срещу практиката в научни трудове, особено в процедура за придобиване на научна степен или научно звание, да се посочва „Използвана литература“. Какво е използвал авторът може да бъде полезна информация за ориентир относно формирането на неговите тези. Научният труд обаче трябва преди всичко да има научен апарат – присъстващ както в бележки под черта в изложението, така и систематизирано в края като „Цитирана литература“. Може да си използвал множество съчинения в подготовката за работа по темата, но научна стойност имат тези от тях, които са отразени в изследването – цитирани или поне посочени, вкл. и когато авторът не се съгласява в изложените в тях виждания. В този смисъл намирам съществена празнота в нормативната уредба на процедурите за придобиване на научни степени и научни звания.

Приносите на научното изследване са факт. Ще посоча само някои от тях, на които отдавам особено значение.

В Глава първа е предложено дефиниране на понятийния апарат, което е убедително и акт на компетентен и задълбочен прочит – да се направи дефиниция е особено висше умение, основано на цялостно и дълбоко познание.

В Глава втора се правят аргументирани констатации за празноти в релевантното българско законодателство и предложения за бъдещи изменения.

В Глава трета е направен аналитичен прочит на връзката между наказателноправна уредба и мерките срещу финансирането на тероризма и изпирането на пари, които по характера си не са наказателноправни, но съставляват съществен елемент от борбата с тероризма.

Съществен принос представляват установените празноти и слабости в законодателството и несъответствие с международноправната и съюзноправната уредба.

Приносен е и прочитът (за съжаление лаконичен) на връзките между легалната и нелегалната миграция към Европа, международната организирана престъпност, средствата, които се кумулират от тази дейност и пътищата за инвестирането им.

Смятам за приносно на самостоятелно основание отчетливото научно-практическо измерение на труда – повечето от анализирани проблеми са изследвани не заради самото изследване, а с отчетливо практическа полезност на изводите. Затова съчинението е наситено с изводи за противоречивост, непълноти и неясноти в действащата правна уредба.

Трудът в цялост представлява самостоятелно монографично изследване с компаративен и научно-практически характер и интердисциплинарни елементи.

Критични бележки и препоръки

Бих бил доволен като читател, ако авторът си беше позволи по-голяма смелост в широтата на анализа. Изложението създава усещане за лаконичност, стегнатост и склонност към търсене на изводи и практическа полезност, поради което се е лишило от размаха на аналитичния размисъл. По-наситен с многопластова аргументираност анализ – на първо място на наказателноправната уредба, където несъмнено е и професионалната сила на кандидата – би позволил по-голяма убедителност и полезност на изводите за слабостите и предложените поради това изменения в законодателството.

Много полезен би бил един по-разгърнат сравнително-правен анализ – отново с оглед още по-голяма убедителност на изводите *de lege ferenda*.

Не мога да не посоча, че за мен представлява чувствителна празнота подминаването на измеренията на изследвания проблем в рамките на Европейския съюз – не само естествен терен на международния тероризъм, но и активен фактор в създаването и прилагането на мерките за борбата с него, неговото финансиране и неговите причини. В този смисъл съюзните актове за борба с изпирането на пари според мен несъмнено заслужават специален анализ, какъвто навярно авторът ще се почувства мотивиран да предложи в бъдеще.

Защото представеното съчинение разкрива автор, който има несъмнен потенциал за анализ и трябва енергично да бъде насърчен да продължи своите научни търсения – в реализацията именно на способността му да вижда слабостите в действащата правна уредба и да предлага нейното подобряване.

В заключение приемам, че дисертационният труд „Наказателноправни проблеми на борбата с тероризма” на докторанта Антон Илиев Станков – с посочените вече нефундаментални слабости – представлява качествен оригинален научен труд, който съдържа научни и научно-практически резултати, представляващи принос, и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на БСУ. Трудът показва, че докторантът има задълбочена теоретична и широка практическа подготовка в наказателноправната материя и способност за самостоятелен и пълноценен анализ.

Въз основа на изложеното изразявам ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на кандидатурата на Антон Илиев Станков и ГЛАСУВАМ ЗА решение на научното жури да предложи на Факултетния съвет избирането му за „доктор по право”.

София, 10 април 2021 г.

**Проф. д.ю.н. Атанас СЕМОВ,
Носител на Катедра „Жан Моне” на ЕС**